www.rajec.sk

RAJČAN

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

SEPTEMBER / 2009

Alexander MATUŠÍK

Vladimír KOMPÁNEK

ThDr. Andrej ŠKRÁBIK

Ing. arch. Ferdinand MILUČKÝ

RAJECKÍ RODÁCI

Na počesť významných rodákov Mestská knižnica v Rajci zriadila miesto, kde nainštalovala fotografie významných rajeckých osobností

JUDr. Matúš KAVEC

Rudolf PRIBIŠ

Juraj SLOTA RAJECKÝ

prof. MUDr. Karol MATULAY, DrSc.

JUDr. Ferdinand ĎURČANSKÝ

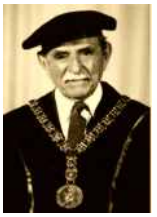

RNDr. Karol STRÁŇAI, DrSc.

V tomto čísle si prečítate:

Aktuálne informácie z mesta a MsÚ

Pasy, vodičské a občianske preukazy už aj v Rajci

Pozvánky na kultúrne akcie Školy v Rajci

Leto v múzeu Letné akcie v meste

Úspechy športovcov Spoločenská rubrika

Aktuality z mesta

odpovedá Ing. Ján Rybárik primátor mesta

Menil sa rozpočet mesta na rok 2009 v náväznosti na nenapĺňanie plánovaných príjmov do pokladne mesta.

Keďže mestá a obce sú naviazané na prerozdeľovanie finančných prostriedkov z príjmov štátneho rozpočtu a vzhľadom na nepriaznivú ekonomickú situáciu celej Slovenskej republiky štát nemôže rozdeľovať finančné prostriedky mestám a obciam tak, ako bolo naplánované.

Preto sa aj v rozpočte mesta museli upraviť bežné príjmy o cca 142 000 € (4 277 892 Sk). Keďže sme museli o túto sumu ponížiť príjmy musí sa to odzrkadliť aj vo výdavkovej časti. Museli sme poškrtať niektoré akcie, ktoré sa týkali údržby mesta alebo niektorých menších investícií, ktoré neboli až také akútne a vieme sa bez týchto opráv zaobísť ešte rok. Napríklad sa odložila oprava Lipovej ul., oprava ul. Vojtová, ďalšie opravy niektorých miestnych komunikácií, ale aj oprava hasičskej zbrojnice, ktorá bola naplánovaná na september, ale podarí sa nám ju začať rekonštruovať pravdepodobne až v októbri.

Museli sme nájsť zhruba 166 tisíc € (zhruba 5 mil. Sk) aby sme mohli rozpočet mesta upraviť tak, aby bol vyrovnaný prípadne s miernym prebytkom.

V rámci Regionálneho operačného programu (ROP) sa podarilo získať grant na rekonštrukciu námestia.

V rámci ROP sme sa zapojili do programu Regenerácia sídiel. Na počet obyvateľov (od 5 do 15 tisíc) bolo možné získať okolo 40 miliónov Sk (1 328 tisíc €).

Naša žiadosť bola posúdená kladne a získali sme zhruba 1,3 milióna € na realizáciu projektu. Predpokladáme, že teraz dostaneme nejaký impulz z ministerstva, kde nám objasnia ďalší postup, t.j. pripraviť obstarávanie, pripraviť všetku dokumentáciu súvisiacu s projektom a následne toto všetko predložíme ministerstvu na odkontrolovanie.

Pokiaľ budú všetky náležitosti v poriadku predpokladáme, že by sa niekedy na jar (február – marec) mohla začať rekonštrukcia. Celá rekonštrukcia bude rozdelená na dve etapy. Prvá etapa sa urobí z finančných prostriedkov zo schváleného projektu. Druhá etapa bude zahŕňať ulice Bielisko, okolo športovej haly, ulicu medzi Kľakom a vinárňou a Námestie A. Škrábika. Túto etapu zatiaľ nejdeme robiť vzhľadom na to, že sa nám už nezmestila do projektu.

Budúci rok budeme teda postupne rekonštruovať námestie. Stred námestia zostane v pôvodnom stave samozrejme s tým, že sa opraví to čo bude nutné. Asfaltové ulice (popred sporiteľňu, domom služieb, popred MsÚ a hlavný ťah od židovskej synagógy až po Kmeťovu ul.) budú vyložené novou dlažbou. Dlažba sa položí aj na časť ulice Nádražnej a to od Štúrovej po Komenského ulicu a urobí sa aj časť Štefánikovej ulice. Okrem dlažby sa bude upravovať aj zeleň, pribudnú drobné architektonické prvky, smetné koše, lavičky, opraví sa fontána, zriadi sa tu pitný hydrant, zrekonštruuje sa celé verejné osvetlenie na námestí a zrealizuje sa busta významnému rajeckému rodákovi pri mestskom múzeu.

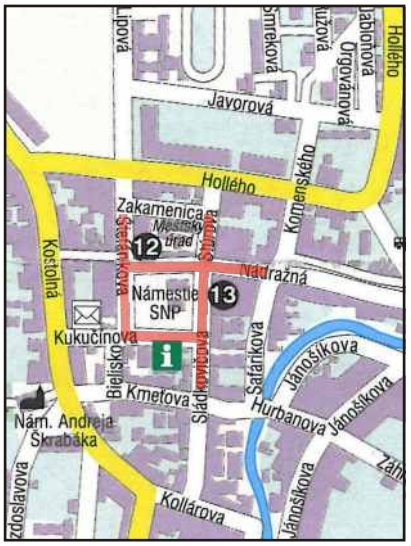

Červeným je vyznačená časť námestia, ktorá sa bude rekonštruovať

Mesto sa chce zapojiť aj do výzvy Ministerstva životného prostredia SR – kúpa čistiacich strojov.

Na MZ sa odsúhlasilo, že MsÚ pripraví všetky potrebné doklady pre zapojenie sa do tejto výzvy. V podstate má MsÚ všetky podklady pripravené.

Predmetom našej žiadosti je žiadať o kúpu dvoch čistiacich strojov pre mesto. Jeden veľký na cesty a jeden menší zametací stroj na chodníky a námestia.

Celý projekt chceme zdôvodniť tým, že v našom regióne sú tri veľké lomy na dolomitický vápenec. V týchto lomoch sa vyťaží takmer 1 milión ton piesku ročne. Všetok piesok prechádza cez rajecké cesty, niektorý v cisternách, niektorý v zaplachtovaných autách, ale prevažná väčšina bez zaplachtovania a celý tento tranzit spôsobuje znečistenie mesta.

Prijali sa nové VZN ohľadom poskytovania dotácií z rozpočtu mesta a o mieste a zápise do školy na školský rok 2010/2011. Mesto prijalo aj Smernicu o prenájme nebytových priestorov.

Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta je určené pre tých, ktorý žiadajú dotáciu od mesta (prevažne športové kluby alebo rôzne záujmové združenia) na svoju činnosť. VZN upravuje, akým spôsobom môžu žiadať o dotáciu a čo všetko musia splniť, aby túto dotáciu získali.

VZN o mieste a zápise do školy sa schvaľuje každoročne a schvaľuje sa v ňom zápis do prvého ročníka a poplatky v materských školách, v školskom klube, v základnej umeleckej škole...

Smernica o prenájme nebytových priestorov sa pripravovala už dlhšie obdobie vzhľadom na to, že poslanci chceli mať lepší prehľad o všetkých nebytových priestoroch, ktoré sa prenajímajú z pozície mesta.

Smernica hovorí o tom, za akých podmienok a za aké finančné prostriedky sa prenajíma (pasportizácia s aktuálnymi cenami), ale hovorí aj o rozmeroch jednotlivých nebytových priestoroch prípadne pozemkoch.

Za rozhovor ďakuje Šzá

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

Na ďalšom riadnom tohtoročnom zasadnutí mestského zastupiteľstva (MZ) sa poslanci stretli 3. septembra. Okrem iného sa zaoberali aj týmito bodmi programu.

Správu o plnení uznesení predniesla hlavná kontrolórka Ing. B. Sekáčová. MZ zobralo na vedomie plnenie uznesení č. 83 – 100/2009.

MZ schválilo školské vzdelávacie programy pre MŠ na ul. Obrancov mieru aj pre MŠ na Mudrochovej ul.

Vedúca finančného oddelenia predniesla poslancom rozbory hospodárenia v príspevkových a rozpočtových organizáciách mesta. MZ zobralo na vedomie stanovisko hl. kontrolóra k rozborom hospodárenia v príspevkových a rozpočtových organizáciách Mesta Rajec k 30. 6. 2009. MZ zobralo na vedomie rozbory hospodárenia v príspevkových a rozpočtových organizáciách tak ako boli predložené a uložilo im pripraviť prehľad čerpania a plnenia rozpočtu za 3. štvrťrok 2009.

MZ prejednalo zmenu rozpočtu mesta na rok 2009, stanovisko hlavného kontrolóra k zmene rozpočtu a monitorovaciu správu programového rozpočtu za I. polrok 2009.

Primátor mesta predniesol poslancom MZ harmonogram organizačno-technického zabezpečenia volieb do VÚC a VZN o vylepovaní predvolebných plagátov. MZ schválilo harmonogram organizačno-technického zabezpečenia volieb do orgánov samosprávnych krajov konaných dňa 14. 11. 2009 a VZN č. 6/2009 o vyhradení plôch na vylepovanie predvolebných plagátov na území mesta Rajec počas volebnej kampane.

Na základe správy hlavného kontrolóra MZ zobralo na vedomie správu o výsledku uskutočnených kontrol za júl a august 2009.

MZ uložilo primátorovi mesta a prednostovi MsÚ vypracovať nový pracovný poriadok po predchádzajúcom prerokovaní so zástupcom zamestnancov s účinnosťou od 1. 10. 2009.

MsÚ

PASY, OBČIANSKE A VODIČSKÉ PREUKAZY UŽ AJ V RAJCI

V budove mestského úradu bolo 3. augusta za prítomnosti Jána Packu, prezidenta Policajného zboru SR, Františka Poslucha, riaditeľa Krajského riaditeľstva PZ v Žiline, Jaroslava Haranta, riaditeľa Okresného riaditeľstva PZ v Žiline, Jána Rybárika, primátora mesta Rajec, ako aj zástupcov samosprávy slávnostne otvorené biometrické pracovisko vydávania dokladov.

Nové pracovisko začalo naplno pracovať 4. augusta. Obyvatelia Rajeckej doliny už nebudú musieť cestovať kvôli novým dokladom (cestovný pas, občiansky a vodičský preukaz) do Žiliny.

„Keďže Žilinský región je rozľahlý a chceme byť stále bližšie k občanom, vzniklo tu už druhé vysunuté pracovisko. Prajem mu, aby sa čo najviac využívalo občanmi Rajeckej doliny. Veľmi si cením, že nám Mesto Rajec poskytlo priestory pre pracovisko bezplatne“ povedal Ján Packa, prezident PZ SR.

Primátor mesta Ján Rybárik: *„Chcem sa poďakovať policajnému zboru za ochotu, ústretovosť a dlhoročnú spoluprácu, ktorej výsledkom je aj biometrické pracovisko v Rajci. Pracovisku prajem, aby malo dostatok návštevníkov a chcel by som v mene svojom a v mene primátorov a starostov rajeckého regiónu poďakovať za možnosť vytvoriť biometrické pracovisko.“*

František Posluch, riaditeľa KR PZ v Žiline spresnil prečo zriadenie pracoviska trvalo niekoľko mesiacov: *„Aj napriek maximálnemu úsiliu o urýchlenie vytvorenia pracoviska, musel byť najskôr vytvorený ekonomický priestor, aby sa mohla zakúpiť potrebná technika. Bol rozpracovaný projekt, v rámci ktorého sme mohli zakúpiť komponenty aj do Rajca.“*

STRÁNKOVÉ HODINY PRACOVISKA

utorok a štvrtok od 8.30 do 12.30 hod.

Pracovisko nájdete v budove Mestského úradu v Rajci na prvom poschodí číslo dverí 17.

Šzá
Foto: K. Kalmová

SPOMIENKOVÁ SLÁVNOSŤ NA SNP

Pri príležitosti 65. výročia Slovenského národného povstania zorganizovali Mesto Rajec, Mestské kultúrne stredisko v Rajci, Základná organizácia protifašistických bojovníkov v Rajci a Klub strany SMER-SD 28. augusta spomienkovú slávnosť.

Foto: K. Kalmová

Po slávnostných príhovoroch Anny Tordovej, riaditeľky MsKS v Rajci, Jána Rybárika, primátora mesta Rajec, Juraja Blanára, predsedu ŽSK a Branislava Bačíka, poslanca NR SR si prítomní uctili pamiatku padlých v bojoch počas trvania SNP kladením vencov k Pamätníku SNP v Rajci.

Kultúrnym programom slávnostnú chvíľu spestrili dychová hudba Stranianka a folklórna spevácka skupina Závadské ženy.

Šzá

POĎAKOVANIE SPONZOROM

Mesto Rajec a Mestské kultúrne stredisko v Rajci

vyslovujú poďakovanie

za sponzorské dary pri organizácii Veľkého rajeckého dňa:
Dexia banka Slovensko *a.s., Považská Bystrica****;***
Agroregión, *a.s., Rajec****,***
kúpalisko ***Veronika Rajec.***

Ing. Ján Rybárik, v.r.
primátor mesta Rajec

Anna Tordová, v.r.
riaditeľka MsKS

DEXIA Banka

AGROREGIÓN

veronika

NÁMESTÍM ZNELA HUDBA

Každý nedeľný podvečer znela námestím hudba, spev a tanec. Pomaly slabnúce slnečné lúče ukončili Rajecké kultúrne leto.

Mohli sme si vypočuť rôzne dychové hudby, folklórne a populárne skupiny, ale i swing či country. Obdivovali sme tanečné umenie nielen folklórnych súborov ale aj moderné tanečné umenie, ktorým sme sa s kultúrnym letom rozlúčili.

Najväčšie podujatie leta Veľký rajecký deň nesklamal a ponúkol bohatý program. A konečne nám doprialo aj počasie. Nielen rozmanitosť tanečných a hudobných vystúpení od skorého rána do neskorej noci, ale aj množstvo predajných stánkov a neodmysliteľný maratón potešili takmer každého. Najväčším dôkazom spokojnosti bolo plné námestie návštevníkov počas celého dňa. Ani nedeľné vystúpenia neostali bez divákov a týždeň čo týždeň sa počet divákov zvyšoval.

Rozlúčka s letom patrila od 15.00 hod. mladým a tanečnej skupine G.D.I. Junior. Neskôr sa k slovu „dostala“ všetkým Rajčanom známa hudobná skupina Rytmus, ktorá to roztočila notoricky známymi hitmi, a neostalo len pri pozeraní a takmer celé námestie sa roztancovalo až do neskorých večerných hodín.

Mestské kultúrne stredisko a Mesto Rajec opäť prispeli k oddychu a pohode obyvateľov príjemnými letnými nedeľnými podvečermi.

Šzá

Foto: K. Kalmová

NAJSILNEJŠÍ ROČNÍK CYKLISTICKÝCH PRETEKOV

V slnečné sobotné ráno – *4. júla usporiadal MTB Klub Rajec* už ***4. ročník cyklistických pretekov*** pre deti a mládež na lúke pod Dubovou. Súťažilo sa v štyroch kategóriách – chlapci a dievčatá do 11 alebo do 16 rokov.

Na štartovaciu čiaru sa ako prví postavili mladší jazdci. S traťou sa výborne popasoval a ako prvý prišiel do cieľa, s 15-sekundovým náskokom, Pavol Hartiník. 2. miesto si vybojoval Lukáš Drlička v tesnom závese s Martinom Dubcom. Medzi dievčatami v mladšej kategórii zamiešala karty Tatiana Harčárová, ktorá skončila na prvom mieste. Striebornú medailu si odniesla víťazka z roku 2007 Magdaléna Mičechová a na bronzový stupienok sa postavila Juliana Trstenová. Najmladšia pretekárka, len 8-ročná Lucia Hartiníková, sa umiestnila na krásnom štvrtom mieste.

V kategórii starších chlapcov nebola núdza o napínavé súboje. Za búrlivého potlesku ako prvý dorazil Maroš Kavec, druhé miesto obsadil Michal Pekný a tretí skončil Rastislav Buchta. Spomedzi starších dievčat sme ako víťazku v cieli privítali Moniku Cesnekovú.

Dopoludnie vďaka príjemnej atmosfére a dobrej nálade rýchlo ubehlo a ďalší, účastnícky najsilnejší ročník bol za nami. Veríme, že o rok privítame stálych i nových účastníkov, ktorí si radi prídu otestovať svoje kvality.

Text a foto: P. Prokopovič

VÝSLEDKY MESTSKEJ LIGY VO FUTSALE

7. kolo

Jasenové – Deportivo	2:4 (0:4)
Red Wings – Barsa	2:6 (1:2)
Rajecká Lesná – Torpédo	2:5 (0:2)

8. kolo

Deportivo – Red Wings	2:1 (2:0)
Barsa – Rajecká Lesná	3:2 (0:0)
Torpédo – Jasenové	2:4 (1:2)

9. kolo

Jasenové – Rajecká Lesná	4:04 (1:0)
Red Wings – Torpédo	2:14 (1:5)
Deportivo – Barsa	8:0 (2:0)

10. kolo

Rajecká Lesná – Red Wings	6:3 (2:1)
Barsa – Jasenové	5:2 (3:1)
Torpédo – Deportivo	2:3 (2:0)

11. kolo

Torpédo – Barsa	6:4 (2:2)
Rajecká Lesná – Deportivo	4:6 (3:3)
Jasenové – Red Wings	5:0 kont.

12. kolo

Deportivo – Jasenové	9:2 (4:0)
Barsa – Red Wings	6:5 (3:2)
Torpédo – Rajecká Lesná	6:3

Tabuľka po 11. kole

1. Deportivo Rajec	11	10-0-1	66:21	30
2. KF 97 Torpédo	11	8-1-2	60:30	25
3. Barsa Rajec	11	5-1-1	34:51	16
4. „12“ Jasenové	11	5-0-6	32:38	15
5. KMF Raj. Lesná	11	4-0-7	39:45	12
6. Red Wings Rajec	11	0-0-11	21:67	0

Najlepší strelci ML:

19 gólov Michal Zvrškovec (Raj. Lesná)
11 gólov Milan Macura (Deportivo)
10 gólov Roman Vojtek (Torpédo)
8 gólov Marián Krajčoviech, Michal Hulín (obaja Deportivo), Peter Zaťko, Jaroslav Kotrík (obaja Torpédo), Tomáš Ligas (Barsa)

Záverečný program ML:

13. kolo sobota 5. septembra
Red Wings – Deportivo
Jasenové – Torpédo
Rajecká Lesná – Barsa

14. kolo sobota 12. septembra
Rajecká Lesná – Jasenové
Torpédo – Red Wings
Barsa – Deportivo

15. kolo sobota 19. septembra
Red Wings – Rajecká Lesná
Jasenové – Barsa
Deportívo – Torpédo

Príďte sa pozrieť na zápasy ML. Hráva sa na asfaltovom ihrisku v areáli FK Rajec (pri tenisových kurtoch). Začiatky stretnutí sú o 15:15, 16:15 a 17:15 hod.

KMF Rajec

LETO V MÚZEU

Koniec leta, koniec prázdnin, slabnúce lúče slnka, nástup do školy – to všetko so sebou každoročne prináša september. Zároveň je mesiacom, v ktorom končí aktívna turistická sezóna – aká bola pre Mestské múzeum v Rajci tá tohtoročná?

Expozície sprístupnené!

Múzeum otvorilo svoju krásnu vyrezávanú bránu (mimochodom pochádza zo začiatku 20. storočia z dielne bratov Igondovcov a zdobia ju rôzne ornamenty, okrem iných aj levie hlavy) pre návštevníkov v máji. Do konca augusta si jeho expozície prišlo pozrieť 400 návštevníkov. Na rozdiel od minulých rokov, kedy k častým návštevníkom patrili Poliaci, tento rok to boli najmä Slováci a Česi.

K dňom s rekordným počtom návštevníkov, ktorí sami a dobrovoľne (teda nešlo o žiadne organizované exkurzie), patril nepochybne Veľký rajecký deň – jarmok a maratón. Prah nášho múzea prekročilo viacero rajeckých rodákov, ktorí po dlhom čase zavítali do svojho rodiska a prišli si zaspomínať na minulosť. Mimochodom, mali pre svoje spomienky aj dobrý obrazový podklad, pretože v národopisnej expozícii došlo k malým zmenám – doplnili sme ju starými fotografiami rôznych častí mesta z prvej polovice 20. storočia: preto ak chcete vidieť, ako kedysi vyzeralo námestie, železničná stanica, súkenka, „zhorená" škola ešte pred zhorením, či starý Fodrekov mlyn – navštívte naše múzeum.

Akcia ESEZ 4G

Mohlo by sa zdať, že vyššie uvedené alfanumerické znaky ukrývajú dajaký tajný kód – znamenajú však niečo iné – aj do nášho malého múzea dorazili najnovšie technológie! Pýtate sa, načo vlastne múzeám slúžia? Poďme sa na celú problematiku pozrieť podrobnejšie.

Každé múzeum vedie evidenciu zbierkových predmetov, ktoré spravuje. Jej súčasťou sú podrobné záznamy o danom objekte, akýsi „rodný list" pre každý predmet. Tieto sa v minulosti vypisovali na papierovú katalogizačnú kartu na písacom stroji. S príchodom nového tisícročia a rozvojom informačných technológií, sa k slovu dostal iný spôsob vedenia záznamov a to elektronická evidencia prostredníctvom počítača. Jeden z prvých špecializovaných softvérov slúžiacich na katalogizáciu zbierkových predmetov, niesol názov AMIS. Ibaže vo svete informačných technológií uteká čas akosi prirýchlo a v jeho optike sa tento program začal javiť ako zastaralý, bez možnosti potrebných inovácií.

Tak sa postupne dostal k slovu nový softvér pod menom ESEZ (Elektronický Systém Evidencie Zbierok). Jeho najnovšia verzia ESEZ 4G (štvrtej generácie) patrí už do vyššieho „levelu" počítačových aplikácií. Má viacero vylepšení, napr. pracuje sa v ňom aj na princípe riadených slovníkov, ktorých úlohou je zjednodušiť múzejníkom prácu a zosúladiť múzejnú terminológiu. Jeho najvýraznejšou výhodou však je, že je priamo prepojený na centrálny elektronický katalóg CEMUZ (to zn. centrálna evidencia múzejných zbierok). Tento vytvorilo a spravuje Slovenské národné múzeum z poverenia Ministerstva kultúry SR a v zmysle zákona č. 206/2009 Z.z. sa v ňom zhromažďujú informácie o zbierkových predmetoch všetkých slovenských múzeí. Vďaka on-line pripojeniu sú jednotlivé dáta z nášho múzea vložené priamo do centrálnej databázy CEMUZ. Navyše prostredníctvom internetových portálov Cemuz.sk a Europeana.eu sú tieto záznamy o bohatom kultúrnom dedičstve sústredenom v múzeách SR prístupné aj širokej i laickej verejnosti.

Čiže zhrnuté a podčiarknuté: od začiatku júla je aj naše múzeum súčasťou tohto širokého virtuálneho projektu a „fičí" na on-line vlne múzejného katalogizačného systému ESEZ 4G.

Leto výstavné

Či ste si to stihli všimnúť, či nie, celé leto sme mali stále expozície nášho múzea ***obohatené o výstavu obrazov slovenských insitných maliarov žijúcich v Srbsku vo Vojvodinskej oblasti.***

Pre insitné umenie je charakteristické, že autormi obrazov sú nevyučení maliari, ktorí sú v civilnom živote najmä roľníkmi a na svojich obrazoch zobrazujú bežný život ľudí okolo seba. Výstavu nám zapožičala Galéria Johanka z Nitrianskeho Pravna.

Po čom by ste najviac túžili, keby ste boli múzejným zbierkovým predmetom a *„trčali"* by ste už roky skrytí v depozitári? Trochu absurdná predstava, ale ja – čoby človek znalý *„ducha a túžob"* muzealít, vám prezradím: predsa aby vás starostlivo vybrali z police, oprášili a vystavili na svetlo sveta.

A tak sa rôzne korytá, hrotky, geletky, maselnice, hrnce, ošatky, kolovrátok, praslica či rumpeľ, aj krojované tetky Betky a staré fotografie z jarmokov na *„rajeckém rínku"* pobrali na výlet do výstavnej siene radnice. Výstava s názvom ***„Z trinástej komnaty"*** s podtitulom *„Zbierkové predmety z depozitára mestského múzea v obrazoch zo života našich predkov"* bola inštalovaná počas celého augusta.

Keď sa zima opýta...

Tohtoročná letná sezóna bola pre naše múzeum plodná aj čo sa týka nadobudnutia nových predmetov do zbierkového fondu.

Za zvlášť hodnotnú možno považovať pozostalosť po významnom rajeckom rezbárovi *Jozefovi Matušíkovi*. Ide o niekoľko štúdií a skíc, ktoré mu slúžili ako predloha pre výrobu drevorezieb – tie sa žiaľ nezachovali.

Výnimku tvorí súbor náčrtov zastavení krížovej cesty: o diele zrealizovanom podľa nich sme zistili, že ho rodina v 50. rokoch 20. storočia predala do kostola niekde v okolí Brezna.

Tak sa začala pátracia akcia, ktorá sa skončila úspechom: podarilo sa nám objaviť krížovú cestu, ktorú vyrezali tvorivé ruky Jozefa Matušíka zachovanú a inštalovanú v Kostole narodenia Panny Márie v Lome nad Rimavicou (mimochodom ide o najvyššie položený kostol na Slovensku – 1027 m n m).

Naše poďakovanie patrí farskému úradu Lom nad Rimavicou a kronikárovi obce Mgr. Ľudovítovi Kubišovi.

Náčrt diela „Ján Krstiteľ" od rezbára Jozefa Matušíka

Výzva na záver

Možno aj na povale vášho domu sa stále nachádzajú rôzne zaujímavé staré predmety (náradie, nástroje, písomnosti, sošky, hračky, porcelán, potreby v domácnosti a pod.).

Skôr, než ich možno spálite alebo vyhodíte do kontajnera, skúste osloviť pracovníkov MsKS alebo múzea. Možno aj tieto artefakty, ktoré vytvorili či používali vaši predkovia, budú môcť obohatiť zbierkový fond nášho – vášho múzea.

Mgr. Jana Brezániová
Mestské múzeum v Rajci

Mestské kultúrne stredisko v Rajci ďakuje

Galérii Johanka z Nitrianskeho Pravna a **Jane Filovej**

za zapožičanie obrazov na účely výstavy v Mestskom múzeu v Rajci.

PO STOPÁCH SPOLUŽITIA ČLOVEKA S PRÍRODOU NA SLIEZKU

Multilaterálny projekt (Slovensko – Česko – Bulharsko) pod názvom *„Young people following in the steps of coexistence of man and nature in Silesia"* sa realizoval v Českej republike a prebiehal 23. júna až 4. júla. Zo Slovenska sa ho zúčastnilo 10 študentov Gymnázia Andreja Škrábika v Rajci a dve vedúce. Projekt sa realizoval finančným príspevkom z programu Mládež v akcii.

Nosným cieľom projektu bolo oboznámenie sa a zahĺbenie do problematiky antropogénnych zásahov do životného prostredia a riziká, ktoré s tým súvisia. Druhou hlavnou myšlienkou projektu bola problematika rasizmu a xenofóbie.

Prvé tri dni sme strávili v Prahe a mali sme možnosť zoznámiť sa s kultúrou českého národa. Zároveň sme tam navštívili aj ekologické centrum, kde sa okrem iných aktivít, venujú aj environmentálnej výchove detí, mládeže ale aj dospelých. S naším projektom sme sa všetci presunuli ďalej na východ na Moravu, do mesta Třínec, ktoré sa nachádza blízko slovenských hraníc. Toto mesto je veľmi zaujímavé tým, že tu žije už niekoľko rokov viac národností. Hlavným priemyslom v meste sú Třínecké železiarne, kde sme mali aj veľmi zaujímavú a poučnú exkurziu. Tu sme mali možnosť prejsť sa po pralese Mionši a zahrať sa niekoľko zaujímavých ekologických hier.

Keďže podtémou projektu bol rasizmus a xenofóbia, tak sme navštívili koncentračný tábor v Osvienčime v Poľsku, kde bolo všade naokolo cítiť tú strašidelnú a krutú atmosféru. O tejto problematike sme na ďalší deň diskutovali a rozprávali sme sa aj o pripravených prezentáciách, ktoré boli zamerané na problémy s tým súvisiace v každej krajine projektu.

Vybraní študenti navštívili aj starostku mesta, kde sme mali možnosť oboznámiť vedenie Třínca s našim projektom. V rámci aktivít projektu sme navštívili aj Ostravu – baňu v Landeku a Hrčave, kde sa stretávajú hranice Poľska, Slovensko a Česka.

Dozvedeli sme sa niečo o bulharskej kultúre a živote a zistili sme, že každý rok 1. júla vstanú ráno skôr a pozorujú východ slnka – *„vítajú slnko"*. Česká skupinka si pre nás pripravila divadlo o živote na moravskej dedine a my sme im na oplátku predstavili naše tradičné jedlá, kroj a ľudové piesne.

Počas nášho pobytu sme riešili veľa zaujímavých úloh, ktoré sa týkali spolužitia človeka s prírodou (pozitívami a aj negatívami), rasizmu a xenofóbie. V rámci plnenia týchto úloh sme si mohli vyskúšať naše komunikačné zručnosti v anglickom jazyku.

V posledný večer bol každý z nás odmenený rôznymi ekologickými suvenírmi a prospektami a dostali sme aj Youthpass certifikát.

Myslím, že vďaka tomuto projektu sme sa dozvedeli nové potrebné informácie, nad ktorými sme sa predtým až tak veľmi nezamýšľali. Prelomili sme aj bariéru strachu v oblasti používania anglického jazyka, keďže sme sa s účastníkmi projektu dorozumievali týmto jazykom a aj každodenné inštrukcie sme dostávali v angličtine. Prinieslo nám to veľa nových priateľov a zamyslení nad tým, čo je potrebné a čo je zbytočné mrhanie prírody.

Zuzana Zmrhalová, Monika Majerčíková

Foto: archív GAŠ

CESTA ZA DOBRODRUŽSTVOM

Pod týmto názvom bol podporený projekt, ktorý predložila dlhoročná podporovateľka našej organizácie Monika Tretinová z Kamennej Poruby v zamestnaneckom programe ***Dobré srdce*** *Nadácie Tatra banky*.

V utorok 11. augusta sme vďaka tejto podpore mohli uskutočniť *„dobrodružnú cestu"* do Bojníc. Matky so svojimi deťmi z Domova Gianny B. Mollovej spolu so zamestnancami organizácie navštívili ZOO a pozreli si vystúpenie sokoliarov pod Bojnickým zámkom.

Na výlet boli pozvané aj deti so svojimi mamami z niektorých obcí Rajeckého regiónu (z Ďurčiny, Kuneradu a Konskej), ktoré sa zúčastňujú sociálno-výchovných programov v našom zariadení.

Neoceniteľnou pomocou počas celého výletu boli dobrovoľníci, ktorí pravidelne vypomáhajú pri aktivitách s deťmi. Veľkým zážitkom pre deti i dobrovoľníkov bolo fotografovanie s dravcami po vystúpení sokoliarov.

Hlavným cieľom výletu bolo prežiť deň plný zážitkov, vytvoriť pútavý program pre deti, ich matky a dobrovoľníkov – zažiť cestu za dobrodružstvom.

Túto myšlienku sa podarilo do bodky naplniť.

Terézia Podolanová,
Áno pre život n.o.

ETIÓPČANIA SI PODMANILI RAJECKÝ MARATÓN

Rajecký maratón si získava čoraz väčšiu obľubu nielen u domácich bežcov, ale aj zahraničných. Svedčí o tom tohtoročný 26. ročník, ktorého sa celkovo zúčastnilo 600 pretekárov z rôznych miesta a štátov.

Víťaz Rajeckého maratónu A. Erkolo

Absolútnym víťazom sa stal Etiópčan A. Erkolo žijúci v Maďarsku s časom 2:29:24, strieborné miesto obsadil taktiež Etiópčan M. Serbessa (2:30:05), ktorý behá za Českú republiku a bronzovú priečku obsadil Slovák Imrich Magyar z AC Nové Zámky (2:32:49).

V ženách si už 12. víťazstvo odniesla Anna Balošáková z Čadce. ***Najlepší Rajčan – Rastislav Galovič*** dobehol na 8. mieste (2:43:33). Jozef Stupňan sa síce potrápil (4:26:07), ale stal sa prvým Rajčanom, ktorý má v rámci Rajeckého maratónu odbehnutých milión metrov.

Najlepší Rajčan Rastislav Galovič

Polmaratón vyhral minuloročný víťaz zo Žiliny Robert Rolko v rekordnom čase 1:12:06. Za ním dobehli Juraj Vitko (1:14:25) a Michal Kavecký (1:15:21). Ženy vyhrala Dana Janečkova (1:23:54).

Rajecký maratón bol ťažký, ale krásny a srdečný. Počasie potrápilo všetkých maratóncov a časy na trati boli pomalšie, avšak srdečná atmosféra a servis, ktorý pretekári dostali bol výborný a tak sa Rajecký maratón opäť zapísal ako najlepšie organizovaný maratón na Slovensku.

Teší nás záujem, najmä medzi mladými ľuďmi, ktorí nechcú len pomáhať, ale čo je dobré chcú aj športovať. Tento rok sa na námestí zišiel rekordný počet bežcov, nesmieme ale zabudnúť ani na úžasnú kulisu, ktorá patrí k Rajeckému maratónu a na všetkých, ktorí bežcov povzbudzovali nielen v Rajci ale pozdĺž celej trate.

Ešte raz chceme poďakovať všetkým, ktorí pomáhali pri organizácii, občerstvovacích staniciach nielen pri trati ale aj v cieli.

Ďakujem všetkým, ktorí sa maratónu zúčastnili a úspešne ho zvládli, tešíme sa na nich už o rok. Výsledky z maratónu nájdete na www.rajeckymaraton.sk .

Ďakujeme všetkým sponzorom, na ktorých sa vždy môžeme obrátiť: SSE Žiliny, Garmin, Lesotrans, Vinuta Rajec, MZ Penu Žilina, ROSS Rajec, MPM, Pneunáradie, P.K.L. Eletrik, Kofola Rajec, META-GAS, Pivovar Čierna Hora, Allianz SP, Hotel Skalka Rajecké Teplice a ďalší, ktorí majú svoju reklamu na našej internetovej stránke.

Tešíme sa na ďalší ročník Rajeckého maratónu, na všetkých, ktorí už teraz rozmýšľajú zapojiť sa do veľkej bežeckej rodiny.

ÚSPECHY MARATÓN KLUBU

27. jún – Donovalský polmaratón
2. miesto Z. Koleda

28. jún – Beh na Poludňový Grúň
2. Z. Koleda, 13. Jar. Stupňan, 17. M. Hartiník, 3. J. Kardošová, 3. juniorka B. Žideková

4. júl – Beh cez Mojtínske vŕšky
2. Z. Koleda (43:11), 3. B. Žideková (1:11)

4. júl – Zermatt maratón - Švajčiarsko
Vysokohorský beh z prevýšením 1813 m bežali vo Švajčiarsku siedmi maratónci (T. Odlevák, O. Veselovský, P. Uhlárik, Joz. Stupňan, J. Uhlárik, J. Žideková, J. Kavec). Článok o tejto akcii vám prinesieme v budúcom čísle.

11. júl – Beh do vrchu Fačkov Kľak
Muži absolútne: 3. Z. Koleda 42:08, 11. O. Veselovský 44:15, P. Uhlárik 54:37, Joz. Stupňan 56:23, J. Kavec 1:01.
Ženy: D. Vanáková 55:17, J. Žideková 57:57, J. Kardošová 1:02, B. Žideková 1:17

12. júl – Malý štrbský maratón
R. Galovič v silnej konkurencii na 31 km obsadil 8. miesto (1:53). Z. Koleda 2:06:41, B. Galovič 2:13, M. Drlička 2:20, P. Uhlárik 2:24, J. Žideková 2:50

18. júl – Chrenovec-Brusno
5. O. Veselovský (29:34)

19. júl – Beh do vrchu Kýčera-Zákamenné
Vyhral ho Z. Koleda časom 15:13. 3. J. Žideková (21:47), 3. B Žideková (24:50)

26. júl – Beh do vrchu Manín vyhral Z. Koleda

2. august – Beh do vrchu Pruské-Vršatec
11. Z. Koleda

15. august – Beh ulicami Ráztočna
2. R. Galovič (19:46), nad 50 rokov 1. B. Galovič (21:39)

22. august – Beh Gaderskou dolinou
2. O. Veselovský (55:57), 9. P. Zafka (1:01:05), nad 40 r. 4. Jar. Stupňan (1:01:02), 10. J. Uhlárik (1:09)

22. august – Beh do vrchu Vtáčnik 11,5 km
Zdeno Koleda sa stal víťazom (1:00:21) a vedie tabuľku behov do vrchu. Nad 35 r. 2. J. Žideková

22. august – Čachtický polmaratón
Vyhral ho Rastislav Galovič časom 1:14:58. Nad 50 r. 2. B. Galovič (1:22:24), 7. P. Uhlárik (1:34:10)

Pavol Uhlárik, MK Rajec
Foto: archív MK

Najmladší maratónci

V lete tohto roku začal aktívne pôsobiť v meste Rajec Krasokorčuliarsky klub VLOČKA.

KRASOKORČUĽOVANIE UŽ AJ V RAJCI

Klub sa zameral najskôr na rozvoj korčuľovania na kolieskových korčuliach k čomu pribudlo víkendové korčuľovanie na zimnom štadióne v Žiline.

Na jeseň sa už plánuje príprava na plastovom povrchu, plnohodnotnej náhrade skutočného ľadu, a to priamo v meste Rajec.

Nádejní hokejisti, krasokorčuliari, dievčatá aj chlapci ba aj dospelí majú príležitosť naučiť sa tak základom korčuľovania ako aj špičkovej krasokorčuliarskej a hokejovej technike.

Viac o našej súťažnej a tréningovej činnosti nájdete na našich internetových stránkach:www.vlocka.kompress.sk ; www.vlocka.weebly.com ; www.youtube.com/kkvlocka

Záujemcovia sa môžu prihlásiť do základného kurzu korčuľovania, na hokej alebo na krasokorčuľovanie.

Kontakt: Peter Priečinský, tréner,
tel.: 041/ 562 46 31, mobil: 0903 810 176.

Text a foto: P. Priečinský

Mestské kultúrne stredisko v Rajci
ďakuje
Materskej škole na Mudrochovej ulici
za výstavu prác žiakov

inzercia

inzercia

inzercia

inzercia

inzercia

SPOMIENKA NA RODÁKOV

80. výročie narodenia

Ing. arch. Ferdinand MILUČKÝ

* 26. september 1929 Rajec

architekt

Narodil sa v Rajci v rodine klampiara. Už ako gymnazista prejavil svoj výtvarný talent.

Po ukončení Gymnázia v Žiline v roku 1949 začal študovať na Fakulte architektúry a pozemného staviteľstva v Bratislave, ktoré ukončil v roku 1953 ako inžinier architekt.

Ako architekta ho priťahoval predovšetkým Emil Belluš. Priamo s ním spolupracoval na súťažných projektoch bratislavského Slavína a veľvyslanectva v Pekingu.

Prísnym autorským dohľadom strážil dôkladnosť realizácie svojich stavieb. Vďaka tomu patria jeho diela takrečeno k zlatému pokladu slovenskej architektúry 20. storočia. Je autorom a spoluautorom mnohých projektov napr. bratislavského sídliska Trávniky, Galérie Cypriána Majerníka, Domu umenia v Piešťanoch, bývalých československých veľvyslanectiev v Ríme a Moskve. Pre naše mesto vypracoval projekt rekonštrukcie radnice.

V roku 1962 začal projektovať prvé krematórium na Slovensku, ktoré postavili v Bratislave. Tu dostal možnosť naplniť svoje architektonické krédo a výsledkom je jedno z najlepších diel našej novodobej architektúry.

Ferdinand Milučký získal štátnu cenu za architektúru, sedemkrát najvyššie ocenenie Spolku architektov. V roku 1999 sa stal laureátom Herderovej ceny vo Viedni.

Architekt Milučký pozdvihol architektúru do sféry umenia a svojou tvorbou ostáva uznávaným a naslovovzatým umelcom.

26. septembra sa umelec dožíva krásnych 80 rokov. Prajeme mu k blížiacemu jubileu zdravie, lásku, spokojnosť a krásnu jeseň života.

MsKS v Rajci

ZAČAL SA ŠKOLSKÝ ROK 2009/2010

Ďalší školský rok sa začal 2. septembra. Prajeme všetkým žiakom, študentom a pedagógom veľa úspechov a tvorivých síl.

Prehľad stavu žiakov na školách v Rajci

Základná škola, Lipová ul.

Celkový počet žiakov:	578
I. stupeň:	160
II. stupeň:	418
Počet prvákov:	39

Základná cirkevná škola

Počet žiakov:	303
I. stupeň:	120
II. stupeň:	183
Počet prvákov:	32

Základná umelecká škola

Celkový počet žiakov:	464

Materská škola , ul. Obr. mieru

Celkový počet žiakov:	85
Počet predškolákov:	40

Materská škola, Mudrochová ul.

Celkový počet žiakov:	60

Gymnázium, Javorová ul.

Celkový počet žiakov:	236
Počet prvákov:	46

Gymnázium A. Škrábika

Celkový počet žiakov:	210

Šzá

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti

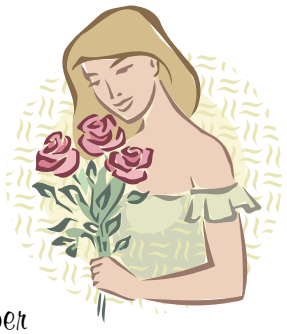

August

75 rokov
Mária Pechová

September

75 rokov
Viktor Hajster

70 rokov
Jozef Bielik
Justína Bieliková
Jozef Eloga
Karol Slamka

80 rokov
Otília Doblejová

90 rokov
Otakar Dubravka

Srdečne blahoželáme!

Narodili sa

Katarína Zuziaková – jún
Tomáš Lihosit – júl
Tomáš Bollo – august

Zosobášili sa

Martin Brezáni a **Jarmila Dolinayová**
Branislav Plevko a **Ivana Skotnická**
Pavol Lingeš a **Lucia Pekaríková**

Opustili nás

Ladislav Demčišák 1965 – 5. 7. 2009
Mária Koššová 1931 – 24. 7. 2009
Anna Paulíniová 1914 – 29. 7. 2009
Viliam Gáplovský 1927 – 30. 7. 2009
Emília Knapcová 1952 – 20. 8. 2009

SUPER TÁBORY

Aj v tomto roku pripravilo MsKS v Rajci počas prázdninových mesiacov dva ***Denné letné tábory****. Už piaty rok sa deti stretávajú na jeden týždeň v táboroch, aby si spestrili letné prázdniny.*

V júli deti putovali *„Krajinou Fantázie“*. Každé družstvo si písalo svoj vlastný príbeh krajiny, ktorú si zároveň aj plasticky vytvorili. Čo by to bolo za krajinu bez najobľúbenejšieho jedla? Príprava jedla podľa vlastného receptu a jeho konzumácia patrila medzi najsladšie zážitky. Výlet na Trenčiansky hrad, na ktorom nás potešilo vystúpenie sokoliarov i samotná prehliadka hradu bola o to príjemnejšia, že kým vonku bolo veľmi horúco, nám bolo v chladnom hrade výborne.

V tvorivých dielňach si deti vytvárali šperky, okrasné sviečky, vyrábali štíty. Každé poobedie sme vonku hrali športové hry a súťažili. V posledný deň každá skupina predstavila svoju krajinu i jej príbeh.

V auguste na *„Ostrove pirátov“* čakalo deti veľa hier, súťaží a hľadanie pokladu. Vyskúšali si batikovanie voskom, navrhli a nakreslili vlastné zástavy, z hliny modelovali lode a vyrábali pirátske čiapky. Streľba z luku na terč vyskúšala ich mušku i trpezlivosť.

Výlet do Bojníc a prehliadka zámku napodiv zaujala všetkých malých pirátov.

A tak *„super tábory“* – ako povedali samotní účastníci, sa skončili a tešíme sa, že sa o rok znova stretneme.

Eva Pekná
Foto: K. Kalmová

inzercia

inzercia

Mestské kultúrne stredisko v Rajci vás pozýva na koncert

Cigánski diabli

11. októbra (nedeľa) 2009
o 17.00 hod.

Kultúrny dom v Rajci

Cena vstupenky:

v predpredaji **7,00 €** (210,88 Sk)

na mieste **9,00 €** (271,13 Sk)

Predpredaj vstupeniek:

Mestské kultúrne stredisko – pondelok až piatok od 8.00 do 16.00 hod.

Mestské noviny Rajčan, založené v roku 1957, vychádzajú jedenkrát mesačne. Vydáva Mestský úrad Rajec. Adresa redakcie, inzercia: Mestské kultúrne stredisko, Námestie SNP 2/2, 015 01 Rajec, tel.: 041/542 47 03, e-mail: mesacnikrajcan@rajec.net ; mesacnikrajcan@gmail.com . Redakcia si vyhradzuje právo krátiť príspevky. Uverejnené názory sa nemusia zhodovať so stanoviskom redakcie. **Príspevky sa prijímajú do 20. v mesiaci.** Tlač: MsKS Rajec. Registrované Okresným úradom v Žiline pod číslom OÚ-7/2001. ISSN 1210-1966. EV 2875/09

Cena **0,50 €** (15,- Sk)